

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.X.10.336/2019/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke
é dr. Csernay Krisztina előadó bíró
. Tanczos Rita bíró

Az I. rendű felperes: I.rendű felperes neve

...

A II. rendű felperes: II.rendű felperes neve

...

A felperesek képviselője: Dr. Hovanyecz Ügyvédi Iroda

...

ügyintéző: dr. Hovanyecz Hajnalka ügyvéd

Az I. rendű alperes: I. alperes

...

A II. rendű alperes: II. alperes

...

Az alperes képviselője: Dr. Ernszt Ügyvédi Iroda

...

ügyintéző: dr. Ernszt János ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és
jogkövetkezményének alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 8.Mf.680.126/2019/6.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 72.M.782/2018/16.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 8.Mf.680.126/2019/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 40.000 - 40.000,- (negyvenezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét összesen 984.000,- (kilencszáznolcvannégyezer) forintban állapítja meg, amelynek viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A Fővárosi Törvényszék 8.Mf.681.038/2017/9. sorszámu végzésével az elsőfokú bíróság 39.M.2211/2014/83. sorszámu ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította.
- [2] A megismételt eljárásban megállapított tényállás szerint a II. rendű alperes a peresített időszakban az I. rendű alperes fenntartásában álló köznevelési intézmény volt.
- [3] Az I. rendű felperes 1978. július 8-tól, a II. rendű felperes 1985. július 1-től pedagógus munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az I. rendű alperes jogelődjének minősülő ... Egyetemmel. Az I. rendű alperes 2008. szeptember 1-jei hatállyal vette át az egyetemtől a II. rendű alperes fenntartói jogát.
- [4] A munkáltatói jogutódlásra tekintettel a felperesek munkaszerződése szerint az I. rendű alperes, ténylegesen azonban a II. rendű alperes 2008. szeptember 1-jétől létesített határozatlan idejű, teljes munkaidőre szóló munkaviszonyt a felperesekkel óvodapedagógus munkakör ellátására. A munkaszerződések IV/3. pontjában a szerződő felek abban állapodtak meg, hogy a munkavállaló alapbérét a munkáltató minden évben egy alkalommal felülvizsgálja és minden év január 1-jével legalább a Központi Statisztikai Hivatal által megelőző évre kiadott éves inflációs ráta nagyságával megemeli. A munkaszerződés VI/4. pontja alapján a felek abban is megállapodtak, hogy a munkavállaló havonta 10.000,- forint értékű étkezési utalványra jogosult.
- [5] A II. rendű alperes Alapító Okiratának 12. és 15. pontja szerint a munkavállalók felett a munkáltatói jogkört az intézmény vezetője gyakorolja.
- [6] A II. rendű alperes a felperesek részére a munkaszerződésük IV/3. pontja alapján járó munkabérük 2011. július 5-től 2014. augusztus 31-ig terjedő időszakra eső részét az elsőfokú eljárás folyamatban léte alatt utólag megfizette azzal, hogy az ezen időszakra járó nettó munkabérből levonta a ruházati költségtérítés címén 3 évre számított, felperesenként mindösszesen 150.000,- forintot, ugyanakkor a 2011. március 1. és július 4. közötti időszakra járó munkabérek kifizetését elévülésre hivatkozással megtagadta. Ugyancsak nem fizette meg a II. rendű alperes a felpereseknek a munkaszerződés VI/4. pontja alapján 2011. június 1-től 2014. május 31-ig terjedő időszakra járó étkezési utalványt arra hivatkozva, hogy a felperesek az óvodában ebédeltek, amely kiváltotta az étkezési utalványt.
- [7] A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 2013. szeptember 1-től esedékes bérkorrekcióra vonatkozó rendelkezése miatt 2014. március 7-én az I. rendű alperes az óvodapedagógusokat arról tájékoztatta, hogy az addigi teljes munkaidős foglalkoztatás helyett részmunkaidős (heti 30 órás) foglalkoztatásra kíván áttérni, ezért a munkaszerződés módosítására tett ajánlatot, amelyet a munkaszerződés tervezetének megküldésével 2014. március 26-án megismételt. Az ajánlatot a felperesek visszautasították.
- [8] Az időközben kialakult konfliktust követően 2014. június 6-án a II. rendű alperes azonnali hatályú felmondást közölt a felperesekkel, amelyet az I. rendű alperes törvényes képviselője, azaz ... és a II. rendű alperes intézményvezetője, ... írta alá. A munkaügyi per folyamatban léte alatt ... írásbeli nyilatkozatával az azonnali hatályú felmondásban foglaltakat jóváhagyta.

A felperesek keresete és az alperesek ellenkérelme

- [9] A megismételt eljárásban előterjesztett keresetben az I. rendű felperes felmondási időre járó távolléti díj címén 2.306.408,- forint és ugyanilyen összegben végkielégítés, elmaradt munkabér jogcímén 113.954,- forint és kamata, jogellenesen levont munkabér címén nettó 150.000,- forint, étkezési juttatás címén 390.000,- forint és mindezen összegek kamatai, a II. rendű felperes felmondási időre járó távolléti díj címén 1.849.932,- forint, végkielégítés jogcímén 2.114.208,- forint, elmaradt munkabér jogcímén 74.398,- forint, jogellenesen levont munkabér címén nettó 150.000,- forint, étkezési juttatás címén 390.000,- forint és mindezek kamatai megfizetésére tartott igényt. A

felperesek az igényelt összegek megfizetését elsődlegesen az alperesek egyetemleges, másodlagosan a munkáltatónak minősülő II. rendű alperes kötelezésével oly módon kérték, hogy amennyiben a követelés a II. rendű alperes vagyonából nem elégíthető ki, az I. rendű alperes, mint mögöttes felelős kötelezettségeikért való helytállására kötelezésével, harmadlagosan a munkáltatónak minősülő II. rendű alperes kötelezésével kérték. A felperesek negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmükben a 2008. augusztusban kelt munkaszerződések érvénytelenségére alapítottan a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 10. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával az I. rendű alperes, végül ötödlegesen az I. rendű alperes, mint munkáltató marasztalását kérték.

- [10] A felperesek elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy az azonnali hatályú felmondás indokolása nem felelt meg a világos, valós és okszerű indokolás kötelezettségének, sérti a jóhiszemű és tisztességes eljárás, a kölcsönös együttműködés követelményeit, illetve a joggal való visszaélés tilalmába ütközik. Álláspontjuk szerint a II. rendű alperes, mint köznevelési intézmény az Alapító Okiratának 12. és 15. pontja, illetve a Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: SZMSZ) értelmében a költségvetésével önállóan gazdálkodó önálló jogi személy és gazdálkodásának alapját a fenntartó I. rendű alperes által biztosított pénzeszközök, állami normatívák és egyéb bevételi források biztosítják, a kizárólagos munkáltatói jogkört pedig az intézményvezető gyakorolja. Az Nkt. 2. § (3) bekezdés, 4. § 9. pont, 7. § (1) bekezdés a) pontja, 21 - 22. §-ai, 61. §-a, 64 - 66. §-ai, 69. § (1) bekezdés b) pontja és a 83. § (2) bekezdés f) pontja, mint kógens jogszabályi előírások, az oktatási hivatal közhiteles nyilvántartása, illetve a perben beszerzett állásfoglalása a II. rendű alperes saját belső szabályozói, a II. rendű alperes intézményben és javára történő folyamatos munkavégzés ténye, a II. rendű alperes törvényes képviselőjének eljárása, nyilatkozatai azt támasztják alá, hogy munkaviszonyuk a II. rendű alperessel jött létre. Hangsúlyozták, hogy a kormányhivatal felhívására a munkaszerződések minden munkavállaló tekintetében módosításra kerültek, a munkáltató személyeként a II. rendű alperes lett megjelölve. Álláspontjuk szerint az I. rendű alperes Alapító Okirata nem tartalmaz olyan tevékenységi kört, amelyhez kapcsolódóan óvodapedagógusok alkalmazására lenne jogosult. A másodlagos kereseti kérelem indoklásául előadták, hogy az említett jogszabályok és a perben releváns tények alapján a II. rendű alperes minősül munkáltatónak, és a Ptk. 3:9. §-a és 3:32. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes mögöttes felelősként helytállási kötelezettséggel tartozik a II. rendű alperes tartozásaiért. A harmadlagos kereseti kérelem jogi indoklásaként arra hivatkoztak, hogy az említett jogszabályok és a perben releváns tények alapján munkáltatónak a II. rendű alperes minősül. A negyedleges kereseti kérelem indoka az volt, hogy a munkaszerződések jogszabályba ütköztek, ezért semmisek. A munkaszerződések az I. rendű alperest tüntették fel munkáltatóként, akit ... kuratórium elnök képvisel, a munkaszerződések II/4. pontja szerint gyakorolja a munkáltatói jogokat. A Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 74/C. § (1) és (4) bekezdésében szabályozott, az alapítvány törvényes és ügyleti képviselőjére vonatkozó kógens rendelkezéseivel és az I. rendű alperes munkaszerződések megkötésekor hatályos alapító okiratával ellentétesen képviselőként fellépő ... által aláírt munkaszerződések a régi Mt. 8. § (1) bekezdése alapján semmisnek minősülnek. Az ötödleges kereseti kérelmük szerinti marasztalás indokaként a munkaszerződésekben megjelölt munkáltató, azaz az I. rendű alperes kötelezését kérték.
- [11] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Hangsúlyozottan hivatkoztak arra, hogy a felperesek munkáltatója az I. rendű alperes volt, a munkaszerződés elemeiről kizárólag az I. rendű alperessel állapodtak meg és ez a helyzet még akkor is fennáll, ha esetlegesen az I. rendű alperes a munkáltatói jogok egy részének gyakorlását a II. rendű alperesre ruházta át. A foglalkoztatás megfelelésén nem változtat az a körülmény sem, ha a jogszabály rendelkezése szerint a II. rendű alperesi intézménynek kellett volna alkalmazni a felpereseket. Kijelentették, hogy a II. rendű alperes intézményvezetője a munkáltatói jogok részbeni gyakorlójaként írta alá az azonnali hatályú felmondásokat. Az, hogy a kormányhivatal felhívására a munkaviszonyban állók

esetében a munkáltató személye kapcsán utóbb módosították a munkaszerződéseket, éppen azt támasztja alá, hogy a módosításig a munkavállalók munkáltatója az I. rendű alperes volt. Erveltek azzal is, hogy jogszabályi tilalom hiányában az I. rendű alperesnek jogszerű lehetősége volt munkaszerződést kötni a pedagógusokkal, akiknek a munkáltatójuk utasítására a II. rendű alperesnél volt munkavégzési kötelezettségük.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [12] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 72.M.782/2018/16. számú ítéletével kötelezte a II. rendű alperest az I. rendű felperes részére 113.954,- forint elmaradt munkabér és ezen összeg után 2011. június 10-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, jogellenesen levont munkabér jogcímén nettó 150.000,- forintot és ezen összeg után 2012. augusztus 7-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 2.306.408,- forint felmondási időre járó távolléti díj, 2.306.408,- forint végkielégítést és ezen összegek után 2014. június 17-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 390.000,- forint elmaradt étkezési juttatás és ezen összeg után 2011. november 25-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg perköltség címén az I. rendű felperesnek 594.500,- forintot. Az I. rendű felperest az I. rendű alperes javára 320.500,- forint perköltség megfizetésére kötelezte.
- [13] Az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest a II. felperes részére 74.398,- forint elmaradt munkabér és ezen összeg után 2011. június 10-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, nettó 150.000,- forint jogellenesen levont munkabér és ezen összeg után 2012. augusztus 7-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 1.849.932,- forint felmondási időre járó távolléti díj, 2.114.208,- forint végkielégítés és ezen összegek után 2014. június 17-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 390.000,- forint étkezési juttatást és ezen összeg után 2011. november 25-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest a II. rendű felperes részére 511.000,- forint perköltség, a II. rendű felperest az I. rendű alperes javára 320.500,- forint perköltség megfizetésére megállapítva, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.
- [14] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmeket a II. rendű alperessel szemben találta megalapozottnak, a harmadlagos kereseti kérelemnek adott helyt, míg a I. rendű alperessel szembeni, illetve az egyéb keresetek elutasításáról rendelkezett.
- [15] A munkaviszony megszüntetés tárgyában a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdésére alapítottnak állapította meg a munkáltatói intézkedés jogellenességét.
- [16] A felperesek tényleges foglalkoztatása körében a felperesek munkaszerződéseiben foglaltakon túl az alperesek Alapító Okiratának, a II. rendű alperes SZMSZ-ének, valamint a valós helyzetnek tulajdonított jelentőséget. Megállapította, hogy a felperesek a II. rendű alperesi intézményben, a nevelési feladat ellátásához használatra megkapott épületben dolgoztak, munkabérüket a II. rendű alperes költségvetésének terhére biztosították és a munkáltatói jogköröket a II. rendű alperes intézményvezetője, ... gyakorolta. Az a körülmény, hogy a felperesek, illetve a juttatásaik az I. rendű alperes állományában és nyilvántartásaiban szerepeltek, csupán könyveléstechnikai kérdésnek minősült. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az SZMSZ 4.1. pontja szerint az óvodapedagógusok foglalkoztatásához a II. rendű alperes külön munkaszervezettel rendelkezett, ezzel szemben az I. rendű alperes Alapító Okirata nem tartalmazott olyan tevékenységi kört, amelyhez kapcsolódóan óvodapedagógusok alkalmazására lett volna jogosult. Mindezen bizonyítékok, illetve a fenntartói jog 2008. évi átadásakor készült megállapodás 5.2. pontjában foglaltak alapján azt a következtetést vonta le, hogy a II. rendű alperes volt a felperesek tényleges munkáltatója.
- [17] Nem találta megalapozottnak ugyanakkor a felperesek elsődleges, az alperesek egyetemleges

kártérítési felelősségére irányuló kereseti kérelmét figyelemmel arra, hogy a munkáltató azonnali hatályú felmondása eredményezhette a munkaviszony megszűnését, és ezen jognyilatkozatból származhatnak jogok és kötelezettségek. Utalt arra, hogy a perbeli esetben az azonnali hatályú felmondást mindkét alperes törvényes képviselője aláírta, azonban az I. rendű alperes jognyilatkozata a jogviszony fennállásának hiányában hatálytalan volt. Mindezek alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:524. §-a szerinti, a többiek általi károkozás miatti egyetemleges marasztalás jogi intézményének alkalmazását mellőzte.

- [18] Ugyancsak alaptalannak találta az I. rendű alperes mögöttes felelősségének megállapítására irányuló másodlagos kereseti kérelmet. Kifejtette, hogy a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. §-a alapján irányadónak tekintendő Ptk. 3:9. §-a és 3:32. § (3) bekezdése nem mögöttes felelősségről, hanem arról rendelkezik, hogy az alapítói jogok gyakorlója köteles helytállni a jogi személy tartozásaiért. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes Alapító Okiratának 10. és 11. pontjából következően az I. rendű alperes a II. rendű alperes részére az óvoda működtetése céljából használatba adta a ... szám alatti ingatlant, vagyis vagyoni hozzájárulást biztosított az ingatlan használati jogának átengedésével. A vagyontengedés mindaddig tart, amíg az óvoda működik, tehát véglegesnek minősül, így a Ptk. 3:9. § (2) bekezdése a perbeli esetben nem alkalmazható.
- [19] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a semmisség vizsgálata körében az Nkt. 22. §, 64. §, 65. § (4) bekezdése és 66. § (4) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a pedagógusokat a köznevelési intézményként működő II. rendű alperesnek kell foglalkoztatnia. Figyelemmel arra, hogy a felperesek munkáltatójának a II. rendű alperes minősül, a semmisség pedig csak abban az esetben állapítható meg, ha a felpereseket az I. rendű alperes jogszabály tiltó rendelkezése ellenére foglalkoztatta volna, így a munkaszerződések a munkáltató személye tekintetében jogi relevanciával nem bíró, hatálytalan iratoknak minősülnek. Utalt a kormányhivatal vizsgálati anyagára, amelyben az Nkt. 69.§ (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel elrendelte valamennyi, az I. rendű alperesnél foglalkoztatott óvodapedagógus munkaszerződésének kijavítását., így 2014. szeptember 1-jei hatállyal a munkaszerződésükben munkáltatóként a II. rendű alperes került feltüntetésre.

A jogerős ítélet

- [20] A felek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 8.Mf.680.126/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az I. rendű alperest az I. rendű felperes részére 113.954,- forint elmaradt munkabér és ezen összeg után 2011. június 10-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 150.000,- forint jogellenesen levont munkabér és ezen összeg után 2012. augusztus 7-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 2.306.408,- forint felmondási időre járó távolléti díj és 2.306.408,- forint végkielégítés, valamint ezen összegek után 2014. június 17-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, továbbá 390.000,- forint elmaradt étkezési juttatás és ezen összeg 2011. november 25-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. Kötelezte az I. rendű alperest a II. rendű felperes részére 74.398,- forint elmaradt munkabér és ezen összeg után 2011. június 10-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 150.000,- forint jogellenesen levont munkabér és ezen összeg után 2012. augusztus 7-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 1.849.932,- forint felmondási időre járó távolléti díj, 2.114.208,- forint végkielégítés és ezen összegek után 2014. június 17-től a kifizetésig számított késedelmi kamata és 390.000,- forint elmaradt étkezési juttatás, valamint ezen összeg után 2011. november 25-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. A II. rendű alperessel szemben a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű alperest az I. rendű felperes részére 670.700,- forint, a II. rendű felperes részére 587.200,- forint, míg az I. és II. rendű felpereseket a II. rendű alperes javára 381.000,- forint első és másodfokú perköltség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [21] Ítéletének indokolásában a tényállást pontosítva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság azon

helyes megállapítása mellett, mely szerint a felperesek munkavégzése ténylegesen a II. rendű alperes javára történt, a munkáltatói intézkedéseket mindvégig az I. rendű alperes hozta, munkáltatóként a munkaviszonyok fennállása alatt mindvégig ő járt el, a munkabérüket is ő fizette. A törvényszék rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek kereseti kérelmét azok sorrendjében bírálta el. Ennek során mivel a munkaviszony létrejöttét és fennállását a II. rendű alperes és a felperesek között megállapította és a munkaviszony megszüntetését a munkáltató teheti meg joghatályosan, így a munkáltatónak nem minősülő I. rendű alperes törvényes képviselőjének e körben tett nyilatkozata hatálytalan, az nem eredményezi a munkaviszony megszüntetését. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor az elsőfokú bíróság érvénytelenségre adott érdemi, jogszabályokkal alátámasztott jogi indokolása nem volt megalapozott.

- [22] A törvényszék elsődlegesen rámutatott arra, hogy az eshetőleges viszonyban álló kereseti kérelmek elbírálásának feltétele mindig egy másik kérelemről való elutasító döntés, ugyanakkor amennyiben a semmisségi okra való hivatkozás a perben felmerül, úgy a bíróságnak annak vizsgálatáról a régi Mt. 8. § (1) bekezdés és az Mt. 27. § (3) bekezdés által is előírt hivatalbóli vizsgálatának kötelezettsége okán nem lehet eltekinteni. A perbeli esetben a munkaszerződések kapcsán a bíróságnak tehát elsőként a semmisségi okot kellett vizsgálni függetlenül attól, hogy a felperesek erre csak negyedlegesen hivatkoztak, mert a semmisségi okra való hivatkozás eredménytelensége esetén lehet áttérni az érvényes szerződés alapján érvényesen létrejött jogviszony későbbi megszüntetésével kapcsolatos eljárás jogszerűségének vizsgálatára. Az érvénytelen megállapodásból eredő jogok és kötelezettségek elbírálására ugyanis a régi Mt. és az Mt. is kifejezetten rendelkezik. Az érvénytelen munkaviszony bármilyen módon történő megszüntetése a jogviszony régi Mt. 10. § (1) bekezdése, illetve az Mt. 29. § (1) bekezdése szerinti azonnali hatályú felszámolásnak minősül, ez esetben a jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek alkalmazása nem jöhet szóba, csak az érvénytelenség miatti jogkövetkezmények alkalmazhatóak. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a megelőző eljárásban az elsőfokú bíróság a semmisség kérdésében nem döntött, az akkor elsődleges, a munkaszerződések érvénytelenségére vonatkozó felperesi kereseti kérelmek elutasításának jogszabályokkal alátámasztott indokolását nem adta meg, a felperesek által előadott hivatkozásokra egyáltalán nem érvelt, ezért a döntése felülmérlegelésre alkalmatlan volt.
- [23] A törvényszék álláspontja szerint a felperesek helyesen érveltek azzal, hogy az I. rendű alperes nem minősült közoktatási intézménynek, így a II. rendű alperesnél munkát végzők foglalkoztatására munkaszerződést nem köthetett, hiszen nem volt feljogosított munkaerő-kölcsönző tevékenység ellátására és a II. rendű alpereshez való átirányítás a törvényi feltételek hiányában szintén kizárt volt. Mindezek okán helytállóan hivatkoztak a felperesek az érvénytelenség kapcsán arra, hogy az I. rendű alperessel, mint fenntartóval a munkaszerződés szerinti munkakörökre munkaviszonyt nem létesíthettek volna, az óvónői tevékenység a törvényi szabályozás alapján a közoktatási intézménnyel fennálló jogviszonyban fejthető ki. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a kormányhivatal törvényességi eljárása alapján a II. rendű alperesi óvodában foglalkoztatott óvodapedagógusok munkaszerződésben a munkáltató személye 2008. szeptember 1-jei hatállyal korrigálásra került.
- [24] Az I. rendű alperesi alapítvány és az óvodapedagógus felperesek közötti munkaszerződések mindezek alapján jogszabályba ütköztek, semmisek voltak, amit a másodfokú bíróságnak a kereseti kérelmek sorrendiségétől függetlenül hivatalból kellett figyelembe venni.
- [25] A törvényszék kifejtette, hogy a munkaszerződéseket nem a munkáltatói jogkör gyakorlója, hanem ... írta alá, aki az I. rendű alperes képviseletére és ebből fakadóan a munkáltatói jogkör gyakorlására nem volt jogosult. Munkáltatói jogkört az I. rendű alperes képviseletében a Kuratórium elnöke, ... gyakorolhatott, akit eseti felhatalmazás alapján a Kuratórium titkára, vagyis ... képviselhetett. Mindezekből következően az I. rendű alperesi alapítvány képviseletében a felperesek munkaszerződését a munkáltató nevében, a munkáltatói jogkör gyakorlására való jogosultság hiányában ... nem írhatta volna alá, így a munkaszerződések a régi Mt. 74. § (2) bekezdése szerinti

- kógens jogszabályba ütköztek, ezáltal a régi Mt. 8. § (1) bekezdése alapján semmisnek minősülnek.
- [26] A törvényszék rámutatott arra, hogy a részleges érvénytelenség szabálya akkor érvényesülhet, ha az érvénytelenség a szerződés egyik nem lényeges elemére vonatkozik, a szerződés többi része érvényes és a felek a szerződést az érvénytelen rész nélkül is megkötötték volna. Minthogy az adott esetben az érvénytelenség a munkaszerződések lényeges elemére, az egyik szerződő fél személyére vonatkozott, így a részleges érvénytelenség azon szabálya, hogy a munkáltató személyében rejlő érvénytelen rész helyett a jogszabályoknak megfelelő jogi személyt tekintse a bíróság munkáltatónak, nem volt alkalmazható. A másodfokú bíróság ezért arra a megállapításra jutott, hogy a felperesek munkaviszonya az I. rendű alperessel 2008. szeptember 1-től érvényesen nem jött létre, az írásban megkötött megállapodás érvénytelen volt. Hangsúlyozta azt is, hogy a régi Mt. és az Mt. is rögzíti az érvénytelenség jogkövetkezményeit, azonban az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítására az Mt. a bíróságnak nem ad lehetőséget.
- [27] Az Mt. hatályba lépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Mth.) 16. § (1) bekezdése alapján a munkajogi igény érvényesítésére irányuló eljárásra az Mt. rendelkezései az irányadók. A felperesek az érvénytelen jogviszonyból származó igényeiket a munkaviszonyuk azonnali hatályú felmondását követően, illetve a bér jellegű juttatások kapcsán 2014 tavaszától kívánták érvényesíteni, vagyis már az új Mt. hatályba lépését követően, ezért az érvénytelenség miatti jogkövetkezmények alkalmazására az Mt. szabályai az irányadók. Az Mt. a régi Mt.-hez képest azt az eltérést tartalmazta, hogy az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyt a munkáltató köteles azonnali hatállyal megszüntetni feltéve, hogy a felek az érvénytelenség okát nem hárítják el. A perbeli esetben a jogviszonyok megszüntetéséig ez nem történt meg. Abból pedig, hogy az I. rendű alperes kívánt munkaszerződést kötni, meg is állapodott a foglalkoztatásról a felperesekkel, mindvégig munkáltatóként tekintett magára, az is következik, hogy az érvénytelenség a munkáltató hibájából eredt, erre az esetre pedig a munkáltatói felmondás jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni. A munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek szempontjából az érvénytelen jogviszonyokat érvényesnek kell tekinteni, a jogviszonyokat a jövőre nézve lehet felszámolni.
- [28] A törvényszék álláspontja szerint a felperesek helytállóan hivatkoztak az EBH 2006.1535. számú kúriai döntésre, miszerint az érvénytelen munkaviszony bármilyen módon történő megszüntetése a jogviszony azonnali hatályú felszámolásának minősül, ennek perbeli esetben az azonnali hatályú felmondások tekintendők, amelyekkel a felperesek jogviszonya megszűnt. Az érvénytelenség jogkövetkezményei viszont nem azonosak a jogellenesség jogkövetkezményeivel, éppen ezért a felmondásban megjelölt indokok valósága és okszerűsége már érdemben nem volt vizsgálható a bíróság részéről, ahogy a joggal való visszaélés kérdésköre sem. A felperesek felmondási időre járó távolléti díj, illetve végkielégítésre vonatkozó igényei az érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazandó munkáltatói felmondás esetén járó juttatásokkal azonos mértékűek, így a másodfokú bíróság azösszegezésében nem vitatott negyedleges kereseti kérelem szerint marasztalta az I. rendű alperest. Az elmaradt munkabér, étkezési juttatás és ruházati költségtérítés vonatkozásában a másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével.

A felülvizsgálati kérelem

- [29] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő, a felperesi keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, valamint az alperesek perköltségben történő marasztalását kérték. A felperesek az elsődleges felülvizsgálati kérelmükben az Mt. 82.§ (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletben foglalt jogcímeken és összegben az I. rendű alperes helyett az I. rendű és a II. rendű alpereseket egyetemlegesen kérték kötelezni. Másodlagosan és - az elsődleges kereseti kérelem mellőzése esetén - eshetőlegesen az elsődleges kereseti kérelemben meghatározott jogcímekben történő marasztalás megfizetésére a II. rendű alperest kérték kötelezni avval, hogy amennyiben a követelésük a II. rendű alperes vagyonából nem

elégíthető ki, úgy az I. rendű alperes, mint mögöttes felelős helytállási kötelezettségének megállapítását kérték. Harmadlagos felülvizsgálati kérelmükben - amennyiben az elsődleges és másodlagos kérelmüknek a Kúria nem adna helyt - az elsődleges felülvizsgálati kérelmükben meghatározott összegeknek az ott megjelölt jogcímeknek történő megfizetésére a II. rendű alperest kérték kötelezni. Arra az esetre, ha a Kúria megítélése szerint a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalához szükséges tények nem állapíthatók meg, az első és/vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek megállapítása mellett az első vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő kötelezését kérték. Kérték továbbá, hogy a Kúria kötelezze az alpereseket felülvizsgálati eljárási perköltség megfizetésére.

- [30] A felperesek álláspontja szerint a jogerős ítélet érvelése - amely szerint csak a semmisségi okra való hivatkozás eredménytelensége esetén lehetett volna áttérni az érvényes szerződés alapján érvényesen létrejött jogviszony későbbi megszüntetésével kapcsolatos eljárás jogszerűségének vizsgálatára - figyelmen kívül hagyta, hogy a perbeli esetben a bíróságoknak elsődlegesen a felperesek tényleges foglalkoztatója személyének kérdésében kellett állást foglalni. Amennyiben ugyanis a II. rendű alperesi intézménnyel a releváns jogi tények és törvényi rendelkezések alapján a munkaviszony létrejött, úgy a bíróságnak elsődlegesen ezen munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos eljárás jogszerűségét kellett vizsgálni. Az I. rendű alperes által megkötött munkaszerződés érvényességével kapcsolatos vizsgálatot csak azt követően folytathatja le, amennyiben arra a következtetésre jut, hogy a II. rendű alperessel nem jött létre munkaviszony. A másodfokú bíróság ítélete a kereseti kérelmek sorrendjét anélkül törte át, hogy arra eljárásjogi lehetősége lett volna. Abból a körülményből ugyanis, hogy az I. rendű alperes írásban érvénytelen munkaszerződést kötött a felperesekkel, nem következik, hogy a II. rendű alperes és a felperesek között ne jött volna létre munkaviszony. A régi Mt. 76. § (2) bekezdése alapján a munkaszerződést ugyan írásba kell foglalni, azonban az írásba foglalás elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló a munkába lépést követő 30 napon belül hivatkozhat. Mindezt a bírói gyakorlat (BH 2000.353; BH 1997.152) is alátámasztja.
- [31] A perbeli esetben a bíróságoknak a köznevelésben foglalkoztatott munkavállalók speciális jogi helyzetét is értékelni kellett. A Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közokt. tv.) 16. § (1) bekezdése alapján ugyanis a köznevelési intézmény munkavállalói tekintetében az Mt.-t a közokt. tv. rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni. A közokt. tv. kógens rendelkezéseivel szabályozott munkajogi elemek a törvény erejénél fogva a munkaviszony részévé válnak, amely körülményt a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon figyelmen kívül hagyott. A közoktatási törvény és az Nkt. hivatkozott jogszabályi előírásai alapján világosan különválnak egymástól az önálló költségvetéssel és a fenntartótól elkülönült jogi személyiséggel rendelkező köznevelési intézmény, mint az ott dolgozó pedagógusok munkáltatója és az intézmény fenntartója, mint a működéséhez szükséges tárgyi feltételrendszer biztosítója. A jogszabályi előírások egyértelműen a köznevelési intézményhez, vagyis a perbeli esetben a II. rendű alpereshez telepítik az alapfeladat ellátásához szükséges alkalmazottak foglalkoztatását, a törvény a pedagógusokat következetesen a köznevelési intézmény munkavállalóiként nevesíti.
- [32] A II. rendű alperes, mint önálló jogi személy volt az, akihez a jogszabályok és a belső szervezeti szabályozók a munkáltatói jogokat telepítették és a gyakorlatban is munkáltatóként viselkedett, ennek megfelelően járt el.
- [33] A másodfokú bíróság önmagában abból a tényből, hogy írásba foglalt munkaszerződést csak az I. rendű alperes bocsátott a felperesek rendelkezésére, tévesen jutott arra a következtetésre, hogy kizárólag az írásbeli szerződés alapján kell vizsgálni a munkaviszony érvényes létesítésének körülményeit. A rendelkezésre álló bizonyítékok és a köznevelési intézményben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó ágazati szabályok alapján írásbeli munkaszerződés hiányában is megállapítható a felperesek és a II. rendű alperes közötti munkaviszony létrejötte.

- [34] Az I. rendű alperes Alapító Okiratából megállapíthatóan az I. rendű alperes célja a II. rendű alperesi óvodába járó gyermekek nevelésével, oktatásával és ellátásával kapcsolatos feladatok és tevékenységek anyagi fedezetének kiegészítése, illetve megteremtése volt, vagyis azt tűzte ki feladatául, hogy a II. rendű alperesi óvoda működését anyagi eszközökkel elősegítse. A cél eléréshez az I. rendű alperesnek óvodapedagógusok foglalkoztatására nem volt szüksége és az Alapító Okirat sem tartalmaz olyan rendelkezést, amelyből az I. rendű alperes vonatkozásában óvodai neveléssel kapcsolatos tevékenységre, illetve ezzel összefüggésben pedagógusok foglalkoztatására lehetne következtetni.
- [35] A törvényszék ítéletének indokolásában felhozott azon érv tekintetében, amely szerint a munkáltatói intézkedéseket mindvégig az I. rendű alperes hozta, munkáltatóként ő járt el és a munkabért is ő fizette, nem vette figyelembe azt a körülményt, hogy a magánfenntartású köznevelési intézmények esetében a munkabér megfizetésének módja technikai kérdés, az óvodapedagógusok juttatásai ugyanis minden esetben a köznevelési intézmény, mint önálló jogi személy költségvetésében szerepelnek. A magánfenntartású köznevelési intézmények finanszírozásának módja, hogy az Államkincstár a személyi juttatások fedezetéül is szolgáló normatív támogatást nem közvetlenül az intézmény, hanem a fenntartó részére folyósítja. Ettől azonban a fenntartó nem válik munkabér fizetővé, mivel a munkabérek fedezetéül is szolgáltató támogatási összegnek nem a fenntartó, hanem maga az intézmény a jogosultja. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá ítélete indokolásában, hogy a perbeli munkaszerződések keletkezésének idején hatályos közoktatási törvény 3. § (1) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 20. § (1) bekezdés a) pontja, 37. § (1) bekezdése, továbbá a 38. § (1) bekezdése alapján a közoktatási intézményben pedagógus foglalkoztatása a közoktatási intézmény részéről történik, ebből következően az óvodapedagógus munkakör ellátása esetén foglalkoztatói oldalon a közoktatási intézmény szerepelhet, nem pedig annak fenntartója.
- [36] Az I. rendű alperes és ... Egyetem között 2008. július 11-én a fenntartói jogok átadására vonatkozóan létrejött megállapodás 5.2. pontja alapján 2008. szeptember 1-től a korábban közalkalmazottként foglalkoztatott pedagógusokat az óvoda, mint munkáltató volt köteles továbbfoglalkoztatni. A régi és az új fenntartó, tehát kifejezetten a II. rendű alperesi óvodát jelölte meg munkáltatóként. A jogerős ítélet azonban ebből a megállapításból semmilyen jogi következtetést nem vont le és a II. rendű alperes jogszabályon, a saját belső szabályzatán, valamint az I. rendű alperes által kötött fenntartói jogok átadására irányuló megállapodáson alapuló munkáltatói minőségét csak abból a szempontból vizsgálta, hogy ugyanazon rendelkezések kizárják az I. rendű alperes munkáltatói minőségét, ugyanakkor nem vonta értékelési körébe, hogy a felperesek és a II. rendű alperes között megállapítható-e a munkaviszony létrejötte.
- [37] A felperesek álláspontja szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elvéből következően az elsőfokú bíróság járt el helyesen, amikor először azt tette vizsgálat tárgyává, hogy a felperesek és a II. rendű alperes között a kogens jogszabályi rendelkezések és a releváns tények alapján létrejött-e a munkaviszony, mert csak ennek hiányában vizsgálható az I. rendű alperessel megkötött munkaszerződés érvénytelensége. A másodfokú bíróság ettől eltérő jogi álláspontját a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértésével nem indokolta. A perbeli esetben az I. rendű alperes által írásba foglalt munkaszerződés érvénytelenségével kapcsolatos döntés nem előkérdése az elsődleges, másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmeknek, mivel a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránti kereseti kérelem elbírálásához nem szükséges állást foglalni a negyedleges kereseti kérelemről.
- [38] A munkaszerződés írásba foglalásának elmulasztásában megnyilvánuló felróható magatartással összefüggésben a II. rendű alperes nem élvezhet előnyöket.
- [39] A felperesek felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértően nem indokolta az alperesek egyetemleges marasztalásának mellőzését. A jogellenes felmondás jogkövetkezménye a munkáltató kártérítési felelőssége, így az Mt. 177. §-ának utaló szabálya alapján arra a Ptk. 6:518 -

534. §-ai szabályait, köztük az egyetemleges felelősséget szabályozó Ptk. 6:524. §-át is alkalmazni kell. A perbeli esetben az azonnali hatályú felmondás közös nyilatkozatként való megjelenítéséből, valamint a felmondásokban mindkét alperes munkáltatóként történő megnevezéséből egyértelműen következik, hogy az alperesek között akarategység volt a munkaviszonyuk valótlan és okszerűtlen indokok alapján történő megszüntetésében, ekként a kárt egymás tevékenységéről tudva, egyidejű, közös tevékenységükkel okozták, így felelősségük egyetemleges.

- [40] A jogszabály rendelkezése és a releváns tények alapján is munkáltatónak minősülő II. rendű alperes az I. rendű alperes által elfogadott Alapító Okirat szerint az I. rendű alperes által biztosított forrásokból működik, azonban az I. rendű alperestől elkülönült, önálló költségvetéssel és jogi személyiséggel rendelkezik, ezért a felperesek a II. rendű alperes marasztalását a Ptk. 3:9. § és 3:32. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes helytállási kötelezettségének rögzítése mellett kérték.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [41] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [42] A felperesek az előterjesztés sorrendjében teljesíteni kért öt vagylagos kereseti kérelmükből négy esetben az azonnali hatályú felmondás jogellenességéhez kapcsolódóan kérték az alperesek egyetemleges, önálló, avagy a mögöttes felelősség megállapításával történő marasztalását. A per fő tárgya, vagyis az azonnali hatályú felmondások jogellenessége tekintetében a felperesek helytálló hivatkozása szerint elsődlegesen abban kellett állást foglalni, hogy melyik alperes minősült a felperesek munkáltatójának, mely alperessel jött létre munkaviszony, a felperesek foglalkoztatása óvónőként melyik alperesnél valósult meg és ennek alapján a munkáltatótól származnak-e az azonnali hatályú felmondások. Ehhez képest dönthető el az is, hogy miként minősíthetők a 2008. augusztusában, a jogviszonyváltással egyidejűleg az I. rendű alperessel megkötött munkaszerződések.
- [43] A perben nem volt vitatott, hogy a felperesek a jogállásváltozás vagy jogviszonyváltás előtt és azt követően is folyamatosan a II. rendű alperes óvoda munkavégzési helyen dolgoztak óvónői munkakörben.
- [44] Az I. rendű alperessel aláírt munkaszerződés tekintetében irányadó régi Mt. 78. § (1) bekezdése értelmében a munkaviszonyon alapuló jogok és kötelezettségek teljessége a munkába lépéssel kezdődik. A perben nem is volt vitás, hogy a felperesek nem az I. rendű alperesnél, hanem az önálló jogi személyiségű közoktatási (később köznevelési) intézménynek minősülő II. rendű alperesnél léptek munkába a Kjt. 25/A. § (1) bekezdésén alapuló jogviszonyváltással. Az I. rendű alperesnél munkát nem végeztek, munkabérük, járandóságai megfizetése a II. rendű alperes költségvetésének terhére történt.
- [45] Annak eldöntésénél, hogy melyik alperes vált 2008. szeptember 1-től a felperesek munkáltatójává, nem az akkor hatályos közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvénynek a fenntartói minőségre, a közoktatási intézmény jellegére, a pedagógusok foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseinek, hanem az I. rendű alperessel ekkor megkötött munkaszerződés hatályosulásának és a felperesek megvalósult tényleges foglalkoztatásának van perdöntő jelentősége. A perben a munkáltatói minőséget a felperesek 2008. szeptember 1-jei munkába lépése időpontjában kellett vizsgálni.
- [46] A jogerős ítéletben megállapított tényállásból, a felperesek saját nyilatkozataiból levonható az a következtetés, hogy az I. rendű alperessel 2008. augusztusban aláírt munkaszerződések nem mentek teljesedésbe, a felek kölcsönös, tévőleges magatartása következtében. Az I. rendű alperes nem foglalkoztatta a felpereseket, akik a II. rendű alperesnél álltak 2008. szeptember 1-től munkába és a foglalkoztatásuk is folyamatosan ott valósult meg a munkaviszonyuk megszüntetéséig. Ezért az I. rendű alperessel aláírt munkaszerződések alapján a felekre jogok és kötelezettségek nem keletkeztek. Ez a felek között 2008 szeptemberétől a felperesek munkaviszonyának 2014. június 6-i azonnali hatályú megszüntetéséig (6 évig) nem is volt vitatott, a felekben nem merült fel, hogy a felperesek, mint óvónők nem az óvoda alkalmazottai. Mindezt nem érinti az sem, hogy az I. rendű

alperes, mint fenntartó alkalmazottja, ...k a per adatai szerint a II. rendű alperes vezetőjének tüntette fel magát, de ez a II. rendű alperes önálló jogi személyiségű közintézmény jellegét nem érintette, továbbá ez a körülmény életszerűen és okszerűen arra volt visszavezethető, hogy a fenntartót, mint alapítványt a II. rendű alperes, mint óvoda működtetésére hozta létre az eredeti fenntartó egyetem.

- [47] Mindezekből következően a másodfokú bíróság téves jogértelmezéssel minősítette semmisnek az I. rendű alperessel megkötött munkaszerződéseket és alkalmazta az érvénytelenség jogkövetkezményét. Az I. rendű alperessel a felperesek érvényesen kötöttek 2008 augusztusában munkaszerződést, de az nem hatályosult, nem ment teljesezésbe.
- [48] Tény, hogy a felperesek és II. rendű alperes óvoda írásban nem kötöttek munkaszerződést.
- [49] A jogviszonyváltáskor hatályban volt régi Mt. 76. § (2) bekezdése előírta, hogy a munkaszerződést írásba kell foglalni, de annak elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló hivatkozhat a munkába lépést követő 30 napon belül. Abból következően, hogy a felperesek, mint óvónők tényleges foglalkoztatására 2008. szeptember 1-től a II. rendű alperesnél került sor és a felperesek az írásba foglalás hiányára a munkaszerződés tekintetében nem hivatkoztak megállapítható, hogy a II. rendű alperessel 2008. szeptember 1-jétől határozatlan időre érvényesen létrejött a munkaviszonyuk, amely folyamatosan fennállt annak a II. rendű alperes munkáltatói megszűntető jognyilatkozatáig.
- [50] A felperesek felülvizsgálati kérelme mindezekre helytállóan hivatkozott, utalva arra, hogy az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen a II. rendű alperes munkáltatói minőségét. Ennek megállapításához azonban szükségtelen volt annak értékelése és nem is tartozik a munkaügyi perre, hogy a II. rendű alperes intézményként milyen vagyont, eszközöket, ingatlant kapott a fenntartótól.
- [51] Az előzőekből következően a másodfokú bíróság a munkáltató személyére és az I. rendű alperessel aláírt munkaszerződés érvénytelenségére vonatkozó téves álláspontjánál fogva nem vizsgálta az alperesek fellebbezését a II. rendű alperes által közölt azonnali hatályú felmondásoknak az elsőfokú bíróság által megállapított jogellenességére vonatkozó kifogásai és a jogszerűség megállapítására vonatkozó kérelmei tekintetében.
- [52] Az elsőfokú bíróság a felperesek részére a felmondási időre járó távolléti díjat és a végkielégítést az Mt. 82. § (4) és (3) bekezdése alapján ítélete meg azzal az indokolással, hogy az II. rendű alperes minősül munkáltatónak és ő kötelezhető az azonnali hatályú felmondások jogellenessége jogkövetkezményeinek megfizetésére. A másodfokú bíróság ítéletében tévesen rendelkezett az elsőfokú ítélet részben megváltoztatásáról, ugyanis a felmondási időre járó távolléti díj és a végkielégítés és az egyéb anyagi igények tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogalap alkalmazásával kötelezte a II. rendű alperes helyett az I. rendű alperest. Nemcsak a munkáltatói minőség megállapításában helyezkedett más álláspontra, hanem abban is, hogy az I. rendű alperest a vele 2008-ban kötött munkaszerződés érvénytelensége alapján marasztalta az új Mt. 29. § (2) bekezdése szerint, továbbá az egyéb anyagi igényeket is az I. rendű alperessel 2008. augusztusban megkötött munkaszerződés alapján ítélte meg.
- [53] A kifejtettekből következően a másodfokú bíróság eljárása teljes körű megismétlésének szükségessége annak a következménye, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelmükben helyesen hivatkoztak arra, hogy a II. rendű alperes volt a munkáltatójuk, ezért az I. rendű alperes munkáltatóként való marasztalására, a vele kötött munkaszerződés érvénytelensége jogkövetkezményeire, a munkaszerződésen alapuló juttatásokra vonatkozó jogerős ítéleti döntés jogszabálysértő. A II. rendű alperest illetően a megismételt másodfokú eljárásban vizsgálni kell a felek fellebbezéseit nem csak az azonnali hatályú felmondások tekintetében, hanem abban is, hogy a II. rendű alperes írásbeli munkaszerződés hiányában milyen egyéb juttatások megfizetésére lett volna köteles a vele fennállt munkaviszonyban a felperesek részére.
- [54] A II. rendű alperes munkáltató mellett az I. rendű alperes, mint fenntartó közös károkozásán alapuló egyetemleges felelősségére történt elsődleges felperesi hivatkozás a jogszabályok téves értelmezésén alapul. A munkaviszony alanyai a munkáltató és a munkavállaló, a munkaviszony

megszüntetésére vonatkozó munkáltatói jognyilatkozat alapján a munkáltató marasztalható a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeiben (Mt. X. fejezett 44. cím). A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei tekintetében az Mt. kártérítés fizetését írja elő, amelyre az Mt. 177. §-a alapján alkalmazható a Ptk. 6:524. § (2) bekezdésében szabályozott egyetemleges felelősség is. Ez a jogintézmény azonban a munkaviszonyban csak kivételesen alkalmazható tekintettel arra, hogy a munkaviszony a munkáltató és a munkavállaló között áll fenn, az Mt. kivételesen rendeli alkalmazni a munkáltatói egyetemleges felelősség jogintézményét, pl. a munkáltató személyében bekövetkező változás esetén. Mindezekből következően az alperesek egyetemleges felelőssége e körben nem értelmezhető.

- [55] A felpereseknek a felülvizsgálati kérelmükben előadott másodlagos kérelme az I. rendű alperes, mint fenntartó mögöttes felelősségére tévesen hivatkozik. A Ptk. 3:9. §-a és 3:32. § (2) bekezdése a fenntartó és a köznevelési intézmény egymás közötti polgári jogi jogviszonyában irányadó, a munkavállaló a munkaviszonyból eredően e jogszabályokra az alapító esetleges mögöttes helytállására munkaügyi perben nem alapíthat jogot. Ezért az elsőfokú bíróság a munkaügyi perben indokolatlanul és szükségtelenül vizsgálata az alapító helytállási felelősségére vonatkozó polgári jogi szabályokat, hogy a II. rendű óvoda részére történt-e vagyonátadás, ingatlan használatba adása és mindezek nyújthatnak-e fedezetet a II. rendű alperes, mint munkáltató esetleges tartozásaiért.
- [56] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot a fellebbezések új eljárásban történő érdemi elbírálására utasította a Kúria határozatával nem érintett kérdésekben.
- [57] A Pp. 2020. április 1-től hatályos 10. § (2) bekezdése b) pontja szerint a törvényszékhez tartozó ügyekben másodfokon az ítéletábra ítélezik, ezért a Kúria a másodfokú eljárás lefolytatása végett a peres iratokat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Ítéletábrának küldi meg.

Záró rész

- [58] A felek felülvizsgálati eljárási költségét és felülvizsgálati eljárás illetékét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [59] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja kizárja.

, 2020. május 27.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő